

„Véget ért egy szerelem...”

Hamar Zsolt ismét komponál és operaházi bemutatóra készül

A Pannon Filharmonikusok szeptember 1-jei koncertje végén, a sokadik meghajlásnál a karmester szokatlan gesztust tett. Sorban, egyenként kezét fogott a muzikusokkal. Hamar Zsolt így búcsúzott a társulattól. Nagyon fájdalmas volt számára, hogy tíz esztendő után kénytelen volt megválni együttesétől, a Pannon Filharmonikusoktól, de a karmester úgy érezte, már nem tudnak tovább azon az úton haladni, amelyen 2003-ban elindultak. Nem kíván azonban tovább a múlttal foglalkozni, úgy véli, lezárult egy szép korszak az életében, s már a jövőre fókuszál. Ismét elkezdett komponálni, a Magyar Állami Operaházban bemutatót, Sári József Napfogyatkozás című operáját dirigálja. A Zürichi Operaházban kétszer annyi a felkérése, mint az elmúlt szezonban, de emellett Göteborgban, Salzburgban, Bambergben és Mainzban is koncertpódiumra lép.

I Mikor merült fel először Önben a gondolat, hogy váltania kell?

Engem az a szakmai program érdekelt, amelyet 2003-ban elkezdtünk. Amint azt láttam, hogy ez nem megy tovább úgy, ahogy azt én ideálisnak tartanám, akkor kezdtem gondolkodni a távozásom. Az első rossz jel egyébként 2006-ban érkezett, de utána megint jobbá vált a helyzet egy időre. Most két-három hónapon keresztül hezitáltam azon, mit tegyek, hogyan döntsék.

I Nem lebetett könnyű egy évtized után a válás mellett határozni...

Nekem ez az ügy kicsit a szerelmem is lett, s Pécs roppant fontossá vált az életemben. Éppen ezért történhetett bármi, nem akarok ezekről az ügyekről beszélni, hiszen egy évtizeden keresztül Pécs volt a második otthonom. A múltrol is inkább csak általános-

ságban beszélnek, hiszen akadnak dolgok, amelyek mások számára is húsbavágó problémát jelenthetnek.

I Például?

Kérdés, hogy mikor fogjuk végre észrevenni és kimondani, hogy Magyarországon a szimfonikus zenekarok irányítását, vezetését tekintve nagyon sok az anomália. Szembe kell néznünk azzal, hogy egy szimfonikus zenekar olyan képződmény, amelyet nem tud egyetlen ember vezetni. Ideális esetben egy jó igazgató és egy jó karmester együtt, egymás mellé rendelt viszonyban tud igazán jól és eredményesen vezetni egy

társulatot. Ha a versenyszféra el tudja fogadni ezt a dualista irányítást, akkor mi miért akarunk az egyszemélyi felelős elvéhez ragaszkodni? Azt látom, hogy Magyarországon azok a zenekarok tudnak jól működni, ahol ezt a törvényt nagyvonalúan kezelik, tehát az igazgató átad a hatásköréből valamit a karmesternek is, s valóban partnernek tekinti. Ez persze a két ember kulturáltságától is függ...

I Vannak még a pécsi éveinek általánosítható tapasztalatai?

Érdekes arról is beszélni, mekkora a realitása, hogy egy vidéki város igazi verseny-

„Egy ponton túl már nem érdemes...”

Hamar Zsolt úgy döntött, nem akar még egyszer a problémákról nyilatkozni, így a korábbi interjúból készítettünk összeállítást.

A karmester az MTI-nek korábban azt mondta: munkájának addig volt értelme, amíg látta, van esély folytatni azt a szakmai programot, amelyet 2003-ban kezdtek el a zenekarral, és bizonyos eredményei már hallhatóak is a filharmonikusok játékában. „Az ember egy ideig tűr, nyel, kompromisszumokat keres, de egy ponton túl már nem érdemes” – indokolta döntését.

Arra a kérdésre, hogy vajon az intézmény igazgatójával keletkezett konfliktusok készítették-e távozásra, a következő választ adta:

„Voltak köztünk konfliktusok, de Horváth Zsoltot jó igazgatónak tartom, és soha nem akartam a helyébe lépni.”

A Heti Válasznak pedig a következőket nyilatkozta:

„Nem arról van szó, hogy mint karmester nem végezhettem volna tovább a munkámat. Egy fejlődésben lévő szimfonikus zenekarnál azonban, amely egy meghatározott szakmai koncepció alapján építkezik, döntő kérdés, hogy milyen karmesterekkel, szólistákkal lép pódiumra, és kikkel nem, hol koncertezik, és hol nem, illetve, hogy milyen műveket tűz a műsorára, és milyeneket nem. És ezekben a kérdésekben a szakmai koncepcióért felelős zeneigazgatónak kell döntenie. Bár e döntések papíron valóban az én jogkörömbbe tartoztak, az utóbbi időben a menedzsment vagy teljesen kihagyott belőlük, vagy névleg ugyan megkérdezett, de nem vették a véleményemet figyelembe. Lemezfelvételt is elvállaltak úgy, hogy nem is tudtam róla. Ez elfogadhatatlan. Amikor felvettem, hogy beszéljünk meg, azt a választ kaptam, hogy már döntöttek. Ha így van, akkor én nem kellek Pécsre.”

S hozzá tette még azt is: (...) „A Pannon Filharmonikusok a Pécs Európa Kulturális Fővárosa 2010 (EKF) programsorozat egyik zászlóshajója. Pécs város vezetése és az EKF programiroda is egyre több és furcsább ötlettel, feladattal állt elő. Meg sem kérdeztek rólu, a döntések a fejem fölött születtek. És némelyik különlegesen fáj. Ellehetetlenítették a munkámat.”

Ilyen példaként említette a lapnak adott beszélgetésben: „Itt van például egy egészen friss: a »daruk tánca« című koncert. Valaki azzal az idióta gondolattal állt elő, hogy a Pannon Filharmonikusok a leendő pécsi konferencia- és koncertközpont építkezésén a toronydaruk közé ülve adjon egy hangversenyt. A porban a milliókat érő hangszerekkel. De mondok mást, miért is érzem úgy, hogy átléptek rajtam. Fantasztikus, hogy egy város meg tudja hívni Plácido Domingót. Óriási diplomáciai siker. Az viszont, hogy a város a fejem fölött olyan szerződést köt az Operallával, hogy én a saját együttesemet nem is készíthetem fel erre a fellépésre, sőt, tulajdonképpen egy hónapra eltiltottak tőle, teljesen abszurd.”

társává váljon Budapestnek... A Pannon Filharmonikusok nem panaszkodhattak, hiszen valóban nagy figyelmet kaptunk, főleg a fővárosi fellépéseink után, miközben az igazi nagy csodák Pécsen történtek...

Mindez elvette a kedvét attól, hogy egy másik zenekarnál vállaljon vezetést?

Ez egyelőre teoretikus kérdés... Bár az ember szeretné azt hinni, ő választ, ő hódítja meg az adott társulatot, az igazság az, hogy mindig az együttest dönt a karmesteréről... Most számomra véget ért egy szerelem... Ennek a fájdalomra még tart egy darabig. Vi-

szont minden szakításból tanul valamit az ember, és talán ezáltal bölcsőbb is lesz.

Hogyan tovább?

Nagyon pozitívan tekintek az életemben következő időszakokra... Rengeteg restanciám van: nagyon sok könyvet nem olvastam, rengeteg színházi előadást nem láttam. Szükségem van önmagam építésére, testiileg, lelkiileg, szakmailag és kiváló munkák előtt állok. Az Operaházban rendkívül izgalmas premiert vezényelhetek, s még további előadásokat is. Mainzban, Bambergben is vezényelek, több koncertet adok a salzburgi Mozarteum zenekarával. Göte-

borgban Bohémélet-premiert dirigálok, tavasszal kezdődik Zürichben a harmadik évadom, s dupla annyi előadásra kértek fel, mint az elmúlt szezonban. Olyan partnerekkel muzsikálhatok, mint José Cura, Neil Shicoff vagy Veselina Kasarova, és Sztarvinszkij Tűzmadár-premierjének is én leszek a dirigense. A Nemzeti Filharmonikusokkal is koncertezem, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem pedig karmesterkurzusok megtartására kért fel. Szeptembertől ismét komponálok, mindennap játszom, birkózom a hangokkal, s örömem is van benne...

R. Zs.

„A zenekar folytatja munkáját”

Horváth Zsolt szeretné, ha az új hangversenyteremben új zeneigazgató dirigálna

A Pannon Filharmonikusok igazgatója szerint zeneigazgatójuk, Hamar Zsolt távozása komoly próbatétel elé állította a zenészeket és a menedzsmentet ennek a kiemelkedő évadnak a kezdetén. Úgy véli azonban, hogy Kocsis Zoltán szakmai segítségének és Vass András munkájának köszönhetően zökkenőmentesen készülhetnek tovább az előttük álló koncertekre. Hiszen nem csupán az EKF vár a következő időszakban az együttesre, hanem egy jubileumi esztendő is, 2011-ben ugyanis 200. évfordulóját köszönheti a pécsi zenekar.

Minnyire érte váratlanul a zeneigazgató lemondása?

Teljesen váratlanul ért. Elég értetlenül állok a dolog előtt, s nem is látom ennek a lemondásnak az okát...

Minnyiben állította ez a szeptember 2-i bejelentés nehéz helyzet elé a zenekart, egy teljesen lefixált, eladott bérletes szezon előtt?

Az ilyen váratlan helyzetek művészeti és szervezési szempontból is rendkívüli nehézségeket idéznek elő. A zenészeket és a

menedzsmentet is komoly próbatétel elé állítja egy ilyen szituáció, különösen egy kiemelkedő évad kezdetén. A bejelentés óta eltelt rövid idő alatt kialakult helyzet azonban reményekkel teli, biztató. A Pannon Filharmonikusok szakmai megbecsültsége, muzsikusaink támogató hozzáállása, felkészültsége és fegyelmezettsége komoly támogatást jelent a menedzsment részére, hogy megoldjuk a ránk háruló feladatokat.

Őn hogy látja, mindez hogyan érintette a muzsikusokat?

Mindenki megdöbbenéssel vette tudomásul a döntést. Azonban épp az idejéig szerződöttük a zenekarhoz másodkarmesternek Vass András, aki a Budapesti Fesztiválzenekarnál is másodkarmesteri posztot tölt be. András kiváló érzékkel és

szakmai igényességgel kezdte meg a munkát a próbákon, és hatalmas sikerű hangversenyt adott a zenekarral Eisenstadtban. E „hátszág”, és Kocsis Zoltán azonnali kiállása a zenekar mellett megteremtette azt a légkört, amelyben zökkenőmentesen készülhetünk tovább az előttünk álló koncertekre.

Hogyan vélekedik arról, hogy Hamar Zsolt azt nyilatkozta, az utóbbi időben a menedzsment kibagyta lényeges, a szakmai koncepcióba tartozó kérdésekből, s nem vették figyelembe a döntéseit? Határozottan mondhatom, hogy ilyen esetekről nem tudok.

Arról is nyilatkozott a távozott zeneigazgató, hogy sosem vágyott az Ön be-